

DOVRE KOMMUNE

Saksnr: 2018/680 -1

Arkiv: 124

Saksbehandler:

Jon Arve Tøndevoldshagen

Dato: 20.09.2018

Saksframlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
30/18	Formannskapet	26.09.2018
37/18	Kommunestyret	22.10.2018

Økonomiplan 2019-2022

- 1 S Økonomiplan 2019-2022 Tøndevoldshagen, Jon Arve

Vedlegg:

Vedlegg

- 1 Vedlegg nr 1 - Økoplan 2019-2022 - tabeller grunnlag - rådmannens forslag
 - 2 Vedlegg 2 - Brev til Dovre kommune fra Dovre kyrkjelege råd - økonomiplan 2019-22 - 19.09.18
1. Rådmannens forslag til økonomiplan 2019 - 2022 – økonomioversikter, tabell nr 1- 6
 2. Innspill fra Dovre Kyrkjelege Råd - 19.09.18

Vedtak til:

Fylkesmannen i Oppland
Dovre kyrkjelege råd
Virksomheter og avdelinger
Økonomisjef

Saksutredning:

ANDRE DOKUMENT SOM HAR BETYDNING FOR ØKONOMIPLANEN

Det vises særlig til følgende saker: Økonomiplan for 2018 - 2021, vedtatt årsbudsjett 2018, regnskap og årsmelding for 2017 samt budsjetttrapper for 2018. Videre utgjør kommuneplanen med tilhørende delplaner for ulike områder / tjenester viktige grunnlag for økonomiplanen. Av overordnet informasjon og styringssignaler vises særlig til kommuneproposisjonen for 2019 og revidert nasjonalbudsjett 2018.

BEHANDLING

Arbeidet med økonomiplanen har i Dovre f.o.m. 2002 vært lagt til våren. Hovedhensikten har vært å sikre at økonomiplanen blir det overordnede styringsverktøyet den skal være gjennom å sette fokus på langsiktige utviklingstrekk, viktige forhold for kommunen som utvikling i de økonomiske rammebetingelsene, og utifra dette prioritere bruken av de økonomiske ressursene. Arbeidet har likevel de siste årene også fortsatt utover høsten, og slik også i år.

Arbeidet med denne økonomiplanen bygger i svært stor grad på arbeidet som ble gjort i fjor høst med økonomiplanen for 2018-2021, og de premisser og vedtak som ble gjort i forbindelse med budsjettet for 2018. Det vises til disse dokumentene og vedtakene for nærmere informasjon.

Lederne for virksomhetene og avdelingene har på vanlig måte kommet med innspill til rådmannen. Økonomiplanen har vært tema på Lederforum 21. juni, 30. august, og 13. september.

Arbeidet med økonomiplanen ble drøftet med de tillitsvalgte 18. september.

Økonomiplanen har vært tema i formannskapet 21. august og 6. september. Kommunestyret har hatt økonomidag 16. april.

INNHold

Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettårene. Planen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.

Det bør også være oversikter over bl.a. utviklingen i lånegjeld og fond. Sentrale og viktige forutsetninger som planen bygger på, bør også fremgå.

Det kan også føyes til at kommunelovens §5 sier at "Kommuneplanleggingen skal bygge på en realistisk vurdering av den forventede utviklingen i kommunen, og av de økonomiske ressursene som vil stå til rådighet, slik dette fremgår av økonomiplanen".

VEDLEGG

Rådmannens forslag til økonomiplan fremgår av saken og vedlagte oversikter – tabellene 1-6. Det vises også til innspill fra Dovre kyrkjelege råd 18.09.18.

Vurdering:

INNLEDNING

Rådmannens forslag til økonomiplan for 2019 - 2022 bygger som nevnt i utgangspunktet på eksisterende økonomiplan og er balansert i forhold til kommunens økonomiske rammer slik disse kan forventes å utvikle seg, jfr. bl.a. kommuneproposisjonen for 2019.

Utviklingen i økonomiske forutsetninger slik disse nå er kjent og som derfor bør legges til grunn for økonomiplanen, gjør det helt videreføre de omstillingene, tilpasningene og reduksjonene av driften inkludert strukturelle grep som ble vedtatt i de to foregående økonomiplanene, dvs for hhv 2017-2020 og 2018-2021 og budsjettene for hhv 2017 og 2018 slik at kommunen skal kunne beholde sin økonomiske handlefrihet og selvstendighet.

Politiske mål og styringssignalene i gjeldende økonomiplan har lagt til grunn at netto driftsresultat gradvis skal styrkes. Rådmannen vurderer det slik at kravet til resultatet bør vurderes opp i mot konsekvensene av innsparingstiltakene. Rådmannen anbefaler derfor å budsjettere med et lavere netto driftsresultat enn måltallet, dvs. 0,5% eller 1,2 mill.kr i hele planperioden.

ØKONOMISKE UTFORDRINGER - BAKGRUNN OG UTVIKLING

Dovre kommune har siden midt på 1980-tallet hatt en gradvis nedgang i folketallet med tilhørende reduksjon i inntektsgrunnlaget og med gjennomføring av tildels årvisse reduksjoner, tilpasninger og effektiviseringer av driften. I samme periode har det også skjedd en nasjonal utvikling ved at kommunene har blitt tilført flere oppgaver mv som har ført til flere/nye kommunale tjenester og flere ansatte i disse.

Vi går inn i en økonomiplanperiode hvor vi mest sannsynlig vil ha noe lavere kommunale inntekter enn vi har hatt de siste årene (t.o.m 2016), og som vi fram til nå har brukt til å yte kommunale velferdstjenester på et høyt nivå, men også til en høy kostnad samlet sett.

De økonomiske utfordringene kan knyttes særlig til følgende forhold og utviklingstrekk:

For det første relativ svak vekst i skatteinntekter og det generelle rammetilskudd fra staten. Det har sammenheng både med utviklingen i innbyggertall og at kriteriene for ramme-tilskuddet ble endret i 2016. Denne endringen kom de største kommunene i folketall bedre ut av, mens de små kommuner kom dårligere ut.

For det andre nedleggingen av asylmottakene i kommunen høsten 2016. Kommunen drev de nødvendige tjenestene med godt økonomisk resultat (3-4 millioner kroner per år).

For det tredje en periode med vesentlig lavere utbytte fra Eidefoss enn tidligere. I perioden 2013-2016 lå utbetalt utbytte årlig mellom 6-8 mill.kr. I 2017 og 2018 er utbetalingen redusert til hhv 2,5 og 2,2 mill.kr. For kommende år er signalene at utbyttet kan bli noe høyere, men lavere enn tidligere perioder.

For det fjerde har Dovre fått en betydelig økning i utgiftene til tunge brukere innen helse, pleie og omsorg. De statlige tilskuddene er samtidig noe redusert ved at innslagspunktet for refusjonsgrunnlaget er økt betydelig mer enn lønnsveksten.

Til slutt kan nevnes at vi har fremdeles betydelig høyere utgifter innen skole og helsetjenester enn inntektsnivå og utgiftsbehovet skulle tilsi.

I sum gir dette som resultat et misforhold mellom inntekter og utgifter som ikke kan vedvare.

Et kompensierende tiltak på inntektssiden ble vedtatt lagt inn i økonomiplanen for 2017-2018 og vedtatt fra og med 2018 ved at det ble lagt inn en økning av eiendomsskatten til 4,0 mill.kr ved gjennomføring av nytaksring og utvidelse av eiendomsskatteområdet til hele kommunen.

Innsparingstiltakene som ble vedtatt og iverksatt fra 2017 gir betydelige virkninger både for brukerne og innbyggerne, men også for organisasjonen og ansatte fordi vi også tidligere har gjennomført flere nedbemanningsprosesser.

Tiltakene har medført for tjenestene reduksjoner i både kvalitet og kapasitet, men også endring utifra hvilken struktur tjenestene produseres. Dette har vært nødvendige tilpasninger fordi kommunen har fått gradvis lavere innbyggertall og reduserte inntekter, og fordi driftsutgiftene må holdes på forsvarlig og bærekraftig nivå, dvs. helst uten å bruke av reservene.

Virkningene av vedtatte og gjennomført innsparingstiltak må på vanlig måte evalueres i planperioden slik at vi er sikre på at vi ikke får større, utilsiktede virkninger for brukerne av tjenestene.

Det legges også til grunn at alle tjenestene som inngår i regionsamarbeidet blir evaluert også utifra økonomien som deltagerkommunene står overfor. Det er viktig at også tjenester vi samarbeider om blir gjenstand for en regelmessig og tilsvarende prosess med konsekvensvurderinger av innsparingstiltak som vi alle gjennomfører for våre egne tjenester.

KOMMUNEBAROMETERET – KOMMUNENS UTGIFTSNIVÅ

Kommunal Rapport har i flere år utgitt «Kommunebarometeret» som er en sammenligning og rangering av kommunene i Norge basert på bl.a. oppnådde resultater, omfang av tjenestene sammenlignet med behov/antall innbygger, utgifter ved tjenesteytingen og brukerundersøkelser. I totalrangeringen er plasseringen justert utifra den enkelte kommunes økonomi, utifra at kommuner med god økonomi har bedre forutsetninger for å levere gode tjenester, og motsatt.

Dovre har de siste årene kommet veldig godt ut på Kommunebarometerets rangeringer og for 2018 er vi rangert som nr 26 av 426 kommuner i Norge. Vi har over tid hatt særlig god plassering innen områdene barnehage, skole, helse, sosial og kultur (noe ned i 2018). For områdene pleie/omsorg og miljø/ressurser har vi imidlertid hatt en dårligere rangering.

Når vi ser på rangeringen innen økonomi (dvs økonomiske nøkkeltall/utvikling) og kostnadsnivå (enhetskostnader) ligger vi derimot noe under gjennomsnittet, og trenden er nedadgående for økonomi. Høye utgifter for virksomhetene kombinert med et gradvis lavere inntektsnivå forklarer en vesentlig del av hvorfor utviklingen for resultat og fond er negativ.

BEFOLKNINGSUTVIKLING

Utviklingen i folketallet og endringer i sammensettingen av folketallet har stor betydning for utviklingen av kommunens frie inntekter. Den siste befolkningsframskrivningen fra SSB er fra 2018 og viser at folketallet i Dovre både på kort og lang sikt mest sannsynlig vil gå noe ned, og det må derfor være ett overordnet mål og en stor utfordring å snu den negative befolkningsutviklingen.

I økonomiplanen har vi lagt til grunn alternativ MMMM fra SSB som er middels forutsetninger med hensyn på faktorene fødselsrate, levealder, innenlands flytting og inn-/utvandring til/fra Norge. Dette gir for Dovre en svak nedgang i folketallet de kommende årene. Det er brukt faktisk folketall pr 1.7.18 kombinert med prognosene fra SSB for å gi grunnlaget for folketallet og sammensettingen som brukes i økonomiplanen.

Utviklingen de aller siste årene kan indikere at den langvarige trenden med nedgang i folketallet er brutt, eller i hvert fall ikke er like klar er sterk som tidligere. Det kan bl.a. komme av økt tilflytting fra utlandet. Reduksjonen i elevtall vil mest sannsynlig fortsette for så å flate ut, utviklingen i innbyggergruppene fra 45 år og eldre regnes også som rimelig sikre.

Befolkningsframskriving fra SSB kjennetegnes ved en nedgang i antall skolebarn og yngre voksne (25-45 år), økning i aldersgruppen 67-79 år, og en reduksjon i totalt folketall.

Det er noen forhold i utviklingen de siste årene som er markant, det ene er en markert nedgang i barn i skolepliktig alder og en betydelig reduksjon i antall voksne. Det andre er at det er midlertidig en reduksjon i eldre over 80 år, men denne gruppen vil øke igjen fra omlag 2022, og det forventes videre en større økning fra 2025 mot 2030. Gruppen 67-79 år viser også en sterk økning i perioden, se tabellen nedenfor.

År	2014	2016	2018	2020	2022
Antall innbyggere pr 1.1	2.704	2.701	2.642	2.613	2.588
Aldersgruppert 1.7 året før					
Innbyggere 0-1 år	38	39	50	40	39
Innbyggere 2-5 år	91	104	87	90	90
Innbyggere 6-15 år	317	272	257	258	245
Innbyggere 16-22 år	238	239	248	228	220
Innbyggere 23-66 år	1.483	1.512	1.438	1.393	1.367
Innbyggere 67-79 år	359	378	403	436	442

Innbyggere 80-89 år	156	141	147	143	158
Innbyggere 90 og over	33	39	36	35	34
Totalt pr 1.7 året før	2.715	2.724	2.666	2.623	2.595

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB). Tallene for 2014-2018 er faktiske tall, 2020 og 2022 er prognose. Innbyggertallet pr 1.1 er grunnlaget for inntektsutjevningen samme år. Innbyggertallet samt sammensettingen og endel andre kriteriedata pr 1.7 året før er grunnlaget for utgiftsutjevningen.

UTVIKLING FRIE INNTEKTER – SKATT OG RAMMETILSKUDD

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) er budsjettert i samsvar kommuneproposisjonen for 2019, prognosemodell fra KS og befolkningstall pr 1.7.18, jfr også tabellen ovenfor.

Dette gir i 2019 en reduksjon i frie inntekter sammenlignet med 2018 selv om regjeringen har gitt signaler om økte rammer til kommunene så blir det for oss mer enn oppveid av negativ effekt som følge av folketallsutviklingen og -sammensettingen.

Kommunens frie inntekter utover befolkningsendringene budsjetteres som nevnt i samsvar med signalene i kommuneproposisjonen og prognosemodellen fra KS basert på folketallet pr 1.7.18. Det er usikkerhet omkring anslaget pga usikkerhet i anslaget på nasjonalt nivå, men spesielt som følge av utviklingen i folkemengde og sammensetting i Dovre. Anslaget for skjønnsmidler er samme som i 2018.

<i>Beløp i mill.kr (2018-prisnivå)</i>	2019
Innbyggertilskudd	63,1
Utgiftsutjevning	19,5
Småkommunetilskudd	5,5
Overgangsordning/særskilt fordeling	0,8
Ordinært skjønn	1,7
Skatt og inntektsutjevning	74,1
Sum skatt og rammetilskudd	164,7

Det vil bestandig være en viss usikkerhet om de vekstanslagene som det blir gitt signaler om i kommuneproposisjonen blir fulgt opp i statsbudsjettet. Videre skjer det også endringer i folkemengde og sammensetting, kriteriedata, skjønnsmiddeltildeling, anslag for skattevekst osv slik at man må regne med at forutsetningene som nå legges til grunn kan bli endret når statsbudsjettet legges fram og blir vedtatt av Stortinget i løpet av høsten.

KOMMUNESAMARBEID

Dovre deltar pr i dag i en rekke samarbeid, både i regionen og interkommunalt med Lesja. Når flere kommuner finner det formålstjenlig er det grunn til å anta at det kan samarbeides om flere tjenesteområder også når et av hovedmålene er å oppnå økonomisk gevinst. Rådmannen har imidlertid ikke lagt til grunn utvidet samarbeid i denne økonomiplanen fordi prosessene ikke er kommet langt nok.

ØVRIGE FORUTSETNINGER

Driftsbudsjettet for 2018 videreføres til økonomiplanperioden i utgangspunktet uten endringer.

Engangstiltak i 2018 og driftsprosjekter tas ut igjen av driftsbudsjettene i samsvar med gjeldende vedtak og prosjektperioder.

Anslag fra KLP viser at vi må legge en viss økning i pensjonskostnadene fra 2019.

Det er lagt til grunn at rentenivået i perioden gradvis øker noe utifra fra dagens nivå.

Forventet utbytte fra Eidefoss er lagt inn med 4,0 mill.kr i 2019-2020, og 6,0 mill.kr i 2021-2022.

Rådmannen har lagt til grunn at avdrag på lån i økonomiplanperioden betales etter ett lovmessig minimum, jfr kommunelovens §50 nr 7. Dette gir årlig omlag 2-2,5 mill.kr lavere utgifter til avdrag enn om de opprinnelig vedtatte avdragsplaner skulle vært fulgt. Vedtak blir gjort i forbindelse med budsjettvedtaket for hvert enkelt budsjettår.

INNSPARINGSTILTAK (se tabell 1)

Det er øverst i tabell 1 synliggjort helårseffekten i 2019 og videre utover av vedtatte og gjennomførte innsparingstiltak. Helårseffekten er differansen mellom innsparingseffekten for et helt budsjettår og effekten i oppstartsåret.

Rådmannen legger til grunn at det bør være mulig å oppnå innsparinger ved gjennomgang og evaluering av de interkommunale og regionale samarbeidene. Arbeidet er oppstartet, men det er usikkert hvor stor effekt som kan realiseres.

For mange tjenester bør det være mulig gjennom samarbeid med andre kommuner å ivareta tjenesten på et godt faglig nivå og av tilstrekkelig omfang samtidig som man kan redusere utgiftene. Her tenkes særlig på mindre tjenesteområder hvor gevinsten av et noe større miljø kan være særlig store. Det forutsettes da at man har nabokommuner å samarbeide med som også ser at det kan være gevinster ved samarbeid og som ønsker å ta ut disse gevinstene.

Eksternt må det på tilsvarende vis som vi har gjort internt, gjennomføres gode prosesser og finnes gode løsninger med våre nabokommuner slik at en finner gode løsninger for det interkommunale tjenestesamarbeidet som også gir økonomisk innsparing.

NYE TILTAK

Nye tiltak (drift eller investering) i gjeldende økonomiplan er i hovedsak skjøvet ett år ut i tid.

OVERSIKT OVER FORESLÅTTE DRIFTSTILTAK (se tabell 1)

Med de midlene som det er utsikter til, har rådmannen funnet svært lite rom for nye drifts-tiltak i økonomiplanen. Det er kommet innspill fra mange virksomheter om styrking av tjenestene og behov for midler til engangstiltak/utstyr/vedlikehold mv. Disse innspillene må vurderes grundig men kommunens økonomi må bedres vesentlig før man evt kan komme tilbake med konkrete forslag.

Nye stillinger:

- Ingen nye stillinger

Driftstiltak:

- Utstyr / vedlikehold bygg (samlepott)
- Vedlikehold veger (samlepott)
- Kongevegen over Dovrefjell (dekkes av næringsfondet)
- Svømmehallen, økt åpningstid
- Båtsto, reovering
- Helsehuset, reovering

OVERSIKT OVER FORESLÅTTE INVESTERINGSTILTAK (se tabell 2)

Dekkes av gebyrinntekter innen vann eller avløp:

- Hjerkinns renseanlegg – reovering
- Sanering ledningsnett

Dekkes av kommunens frie midler:

- IKT (andel nye løsninger Regiondata og utskifting eget utstyr og programvare)
- Tettstedsutvikling Dovre
- Torghandel Dombås
- Brannsikring Fredheim
- Bofellesskap, 8 boliger
- Møteromsutstyr
- ENØK-tiltak iht enøk-plan
- Svømmehallen, jordvarme
- Dovre kyrkjelege råd, ramme for sikring av kyrkjebygg
- Egenkapitalinnskudd i KLP

Det må arbeides videre med å finne løsninger og få gode kostnadsoverslag før det evt kan legges midler til flerbrukslokaler (for bibliotek/VO/mv) inn i økonomiplanen og budsjett.

Forprosjekt om utredning om bofellesskap er vedtatt, og det arbeides videre med prosjektet hvor alternativer for både bygg og drift blir vurdert.

Rådmannen har vurdert aktuelle og innkomne forslag. Innenfor de økonomiske rammer kommunen står overfor er det ikke funnet rom for flere tiltak.

UTVIKLING ØKONOMISKE NØKKELTALL

Med de forutsetningene som legges til grunn styrkes disposisjonsfondene med omlag 2 mill.kr i planperioden slik at fondet blir på omlag 7 mill.kr - eller 2,7% av driftsinntektene - ved utløpet av perioden. I kommuneplanen er målet at disposisjonsfond skal være på 10% av driftsinntektene.

Lånegjelden holdes på et relativt stabilt nivå i planperioden, og er på samme nivå i 2022 som i 2018, dvs omlag 216 mill.kr. Netto lånegjeld blir om lag 74% av driftsinntektene i 2022, mens målet i kommuneplanen er at netto lånegjeld ikke skal overstige 70%. Det er viktig å være klar over at om lag 50% av kommunens lånegjeld dekkes gjennom gebyrinntekter VAR, statlige tilskuddordninger og langsiktige leieavtaler.

Netto driftsresultat blir utifra disse forutsetningene 0,5% i hele planperioden. Netto driftsresultat foreslås alle år avsatt til disposisjonsfondet, men årlige egenkapitaltilskudd i KLP dekkes av driftsmidler/disp.fondet. I kommuneplanen er målet at netto driftsresultat skal være på 2 – 4%. Siden er det kommet ny norm for driftsresultat som følge av at refusjon momskompensasjon fra investeringer føres direkte i investeringsregnskapet. Teknisk Beregningsutvalg har satt den nye anbefalte normen for netto driftsresultat til 1,75%.

LÅNEGJELD – FØLSOMHET FOR EVT. RENTEØKNING

Investeringslånene anslås ved utløpet av perioden til om lag 216 mill.kr, og det er lagt til grunn en lånerente på 2,4% i slutten av perioden, dvs renter på lånegjeld i 2022 utgjør om lag 5,2 mill.kr.

Gjeld hvor låneutgiftene dekkes helt eller delvis av andre evt særskilt utgjør om lag 120 mill.kr, herav 50 mill.kr innen VAR-området, 30 mill.kr i rente/avdragstilskudd fra Husbanken og om lag 40 mill.kr via husleieavtale med Oppland fylke. Videre har kommunen ett utlån på 30 mill.kr til Eidefoss der vi mottar renteinntekter og om lag 15 mill.kr i fondsmidler, dvs totalt 65 mill.kr. Det er ikke beregnet hvor stor lånegjeld som dekkes av netto utleieinntekter fra boliger/eiendom.

Kommunens risiko for renteøkninger (ekskl avtalte fastrentelån) er derfor begrenset til om lag 50 mill.kr. Dersom lånerenten øker til 3,4% i 2022 utgjør dette en netto merutgift på 0,5 mill.kr. Pr dato har vi inngått fastrenteavtaler for et lånevolum på om lag 40 mill.kr.

AVSLUTNING

Investeringer og/eller driftstiltak utover de som er foreslått bør utsettes til kommende rullering av økonomiplanen. Det synes klart at driftsnivået må holdes på et lavere nivå enn vi har hatt de senere årene (t.o.m 2018) siden de økonomiske rammene kommunen nå ser ut til å ha vil bli på ett lavere nivå noen år fremover. Det er imidlertid også viktig at kommunens tjenesteproduksjon over tid, og slik den oppleves av brukerne, er stabil og forutsigbar.

Siden man må regne med variasjoner i de økonomiske rammene er det derfor viktig at kommunen også de neste årene beholder en viss buffer i form av fond og/eller positivt driftsresultat, slik at man ikke hele tiden må justere og tilpasse driftsutgiftene og dermed også endre tjenesteproduksjonen. Dersom netto driftsresultat blir høyere enn forventet i planperioden bør en strekke seg langt for at disse ekstramidlene blir brukt til å styrke fondene.

Rådmannens innstilling:

Kommunestyret vedtar

- økonomiplanen for 2019 - 2022 slik det fremgår av kommentarene i saken og vedlagte tabeller nr 1 – 6

Saksprotokoll i Formannskapet - 26.09.2018

Formannskapets innstilling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig anbefalt vedtatt.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 22.10.2018

Kommunestyrets behandling:

Det ble fremsatt påstander om høyt lønnsnivå / mange ledere i kommunen, noe rådmannen tilbakeviste og poengterte at dette måtte dokumenteres for ikke å være useriøse påstander.

Dovrelista v/Magne Botten kom med følgende endringsforslag:

Investeringstiltak					i 1000 kr
Merk	Tiltak	2019	2020	2021	2022
1	Forprosjekt Dombåsmorkje				200
	Sum investeringstiltak				200

Driftstiltak

i 1000 kr

Merk	Tiltak	2019	2020	2021	2022
	Nye stillinger:				
2	Kommunepsykolog 60%	0	180	450	450
3	Musikkrekrutt i Dovre 50% prosjektstilling	350	350	350	0
	Andre driftstiltak:				
4	Turistinformasjon	100	100	100	100
5	Kyrkjeleg råd	100	100	100	100
6	Oppvekst	1000			
7	Vedlikehold veger	500	500		
8	Omorganiseringsprosess Ledergruppa	50			
	Sum driftstiltak	2100	1230	1000	650

Innsparinger / økte inntekter

i 1000 kr

Merk	Tiltak	2019	2020	2021	2022
2	Tilskudd Kommunepsykolog	0	270	0	0
9	Utleie industrihall	500	500	500	500
10	Kongevegen over Dovrefjell	100	100	100	100
11	IKT utskifting av utstyr	400	400	400	400
12	Møteroms-utstyr	100	100		
13	Økt rammetilskudd, Reelle tall, kilde FMOP	2500			
14	Red.utgift politisk valgte	200	200	200	200
15	Reduksjon administrasjon	1000			
	Sum innsparing	4800	1570	1200	1200

Merknader:

1. Dovrelista ønsker å få utarbeidet et forprosjekt for Dombåsmorkje. Ønsker likebehandling/muligheter for alle grunneiere til utnytting av areal.
2. Psykologkompetanse i kommunen blir lovpålagt fraq 2020. Dovrelista ønsker å bidra til forutsigbarhet for virksomhetsområdet, slik at tilsettingsprosess kan starte i 2019. Dovre kommune kan samarbeide med Lesja, noe som vil lette rekruttering. Lønnsstilskudd er søkt om iflg. FMOP. Derfor mindre behov 1.år for lønnsmidler enn reell lønnsutgifter. Usikkert om tilskuddsordningen fortsetter i 2021 og 2022, derfor forskutteres ikke tilskuddsmidler disse årene i økonomiplanen. Regjeringen i Statsbudsjettet 2019, legger til grunn at det skal satses på opptrappingsplan for rusfeltet og habilitering og rehabilitering. I begge disse satsingene er psykologkompetanse en forutsetning for å lykkes med arbeidet i kommunen.
3. Dovrelista er programforpliktet til å arbeide for gode oppvekstvilkår for barn og unge. Et tiltak er ønske om realisere prosjekt «Musikkrekrutt i Dovre». Hovedmål er å stimulere til økt aktivitet / rekruttering til tradisjonsmusikk som korps, kor og folkemusikk utøvelse. Prosjektplan er utarbeidet og framlagt for OKO. Dovrelista har gått «tjenestevei» for å starte samarbeidet mellom kommunale aktører, frivilligheten og kulturskolen. Det er ønskelig med delfinansiering av prosjektleder ressurs for å sikre framdrift, stabilitet og suksessfaktorer i den 3 år lange prosjektperioden. Kulturkonsulent er positiv til tiltaket.

4. En stabil, forutsigbar, tydelig og lett tilgjengelig turistinformasjon, mener Dovrelista vil komme reiselivsnæringen og handelstanden til nytte.
5. Dovrelista støtter Dovre kyrkjelege råd si anmodning om å minst mulig nedskjæringer.
6. Dovrelista kan ikke godta en nedskjæring av budsjett for oppvekst i den størrelsesorden administrasjonen foreslår. En slik drastisk nedskjæring i ressurser krever en annen tilnærming enn den som har foregått i Dovre hittil. Den krever en prosess i forkant hvor involverte parter får være delaktige, har medbestemmelse og kan bidra med innovative, kreative løsninger. Dovrelista forventer at slik prosess iverksettes og ferdigstilles før neste års økonomiplanarbeid.
7. Dovrelista ønsker å vedlikehold kommunale veger kontinuerlig. Foreslår derfor en samlepott for 2019 og 2020 i tillegg til rådmannens forslag.
8. Dovrelista foreslår at lønnskostnader for administrativ leder for oppvekst og eventuelt andre ledere, overflyttes til administrasjon/stab, der de hører hjemme i henhold til kostra veileder.
9. Dovrelista mener leieinntekter må tilstrebes tilsvarende vårt forslag.
10. Som i fjor mener vi at Kongevegen over Dovrefjell ikke er en oppgave kommunen trenger å engasjere seg i i trange tider. Vedlikehold av kommunalt vegnett må prioriteres.
11. Likeledes mener vi utskifting av IKT-utstyr kan skyves fram i tid.
12. Møteroms-utstyr bør i nedskjæringstider dekkes over driftsbudsjettet hvis prekært behov. Tjenesteutøvelse må prioriteres foran utstyr.
13. Dovrelista har gjort seg kjent med at administrasjonens anslag på frie inntekter er lavt i forhold til reelle tall iflg. FMOPs nyhetsmail publisert 08.10.18. Forskjellen utgjør, hvis vi leser tabellene korrekt, ca. 2,5 mill kr.
14. Redusert antall politiske møter har enda ikke resultert i reduserte utgifter til politikerene. Det må synliggjøres at også det politiske miljø tar sin del av nedskjæringene.
15. Administrasjonen bør gå foran med et godt eksempel.

Sp v/Knut Nytnun kom med følgende forslag:

- Økonomisk tildeling til kirka i Dovre kommune i 2019, reduseres til 100.000 ifht. 2018.

Kommunestyrets vedtak:

Det ble stemt over de to endringsforslagene + formannskapetets innstilling.

Sp`s forslag v/Nytnun ble enstemmig vedtatt (14 stemmer) (Fred A. Hessen hadde forlatt møtet).

Dovrelistas forslag v/Botten falt med 5 mot 9 stemmer.

Deretter ble det stemt over formannskapetets innstilling med endringsforslag fra Sp:
Formannskapetets innstilling sammen med endringsforslag fra Sp ble vedtatt med 9 mot 5 stemmer.

TABELL NR 1.

**OVERSIKT FORESLÅTTE DRIFTSTILTAK (1000 kr)
INNSPARINGER OG NYE DRIFTSTILTAK**

	ØP-19	ØP-20	ØP-21	ØP-22
<u>Nye innsparingstiltak (ramme pr område):</u>				
Oppvekst	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Helse/rehab.avd.	-500	-500	-500	-500
Pleie/omsorg	-500	-500	-500	-500
Plan/næring	-800	-800	-800	-800
Driftsavg.	-500	-500	-500	-500
Staber, diverse	-400	-400	-400	-400
NAV	-100	-100	-100	-100
Flyktning, VO mv	-1 000	-1 000	0	0
Kyrkjeleg råd	-100	-100	-100	-100
Ramme reduksjoner (for å nå resultatmål)	0	-200	-400	-400
Sum innsparingstiltak	-4 900	-5 100	-4 300	-4 300
Iverksetting av vedtatte og nye innsparingstiltak, sum pr år				
Nye innsparingstiltak i 2019	-4 900	-4 900	-4 900	-4 900
Nye innsparingstiltak i 2020	0	-200	-200	-200
Nye innsparingstiltak i 2021	0	0	800	800
Nye innsparingstiltak i 2022	0	0	0	0
Sum akkumulerte innsparingstiltak - sammenlignet med 2018	-4 900	-5 100	-4 300	-4 300
<u>Forslag om nye driftstiltak:</u>				
<u>Nye stillinger :</u>				
<i>Ingen</i>	0	0	0	0
Sum nye stillinger	0	0	0	0
<u>Andre driftstiltak :</u>				
Utstyr / vedlikehold bygg , samlepot	0	0	500	500
Vedlikehold veger, samlepot	0	0	500	500
Kongevegen over Dovrefjell (dekket av næringsfond)	100	100	100	100
Svømmehallen, økt åpningstid	0	50	50	50
Båtsto, renovering	0	200	300	0
Helsehuset, renovering	0	0	200	300
Sum nye driftstiltak	100	350	1 650	1 450
SUM TABELL 1. :				
Sum innsparingstiltak, nye stillinger og nye driftstiltak	-4 800	-4 750	-2 650	-2 850

TABELL NR 2

OVERSIKT FORESLÅTTE INVESTERINGSTILTAK (1000 kr)

	ØP-19	ØP-20	ØP-21	ØP-22
Hjerkinn renseanlegg - renovering	0	8 500	0	0
Sanering ledningsnett	800	800	800	800
Sum kommunaltekniske anlegg	800	9 300	800	800
IKT - andel Regiondata	500	500	500	500
IKT - utskifting eget utstyr	400	400	400	400
Sum IKT	900	900	900	900
Tettstedsutvikling Dovre	0	2 500	2 300	0
Torghandel Dombås	0	650	0	0
Brannsikring Fredheim	0	5 000	0	0
Bofellesskap, 8 boliger	0	500	8 000	16 500
- tilskudd	0	0	0	-11 300
Møteromsutstyr	100	100	0	0
ENØK-tiltak; iht enøk-plan forutsetn. lønnsomhet	500	500	500	500
Svømmehallen, jordvarme	0	100	0	0
Dovre kyrkjeleg råd - ramme/sikring kirkebygg	0	750	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP	700	700	700	700
Sum andre kommunale tiltak	1 300	10 800	11 500	6 400
SUM TABELL 2. :				
Sum brutto investeringsutgift	3 000	21 000	13 200	19 400
Sum refusjoner og tilskudd	0	0	0	-11 300
Sum netto investeringsutgift	3 000	21 000	13 200	8 100

TABELL NR 3

OVERSIKT DRIFTSBUDSJETT (1000 kr)

Budsjett 2018 er opprinnelig vedtatt budsjett.

	R-16	R-17	B-18	ØP-19	ØP-20	ØP-21	ØP-22
Nto driftsutg virksomheter/staber			160 040	160 760	160 660	160 660	160 810
Endringer i bunden drift				4 080	3 940	4 110	3 140
Sum innsparingstiltak				-4 900	-5 100	-4 300	-4 300
Sum nye stillinger				0	0	0	0
Sum nye driftstiltak (utenom stillinger)				100	350	1 650	1 450
Sum endringer i drift pga investeringer				-70	-430	-820	-860
Sum virksomheter/staber - netto utgift	152 000	159 670	160 040	159 970	159 420	161 300	160 240
Skatteinntekt	59 480	58 760	59 300	59 200	58 900	59 000	58 800
Eiendomsskatt	1 370	1 500	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Rammetilskudd / inntektsutjevn.	101 520	107 180	107 170	105 500	106 200	106 900	106 300
Ref. momskomp. investering	0	0	0	0	0	0	0
Tilsk. låneutg.	1 770	1 650	1 800	1 970	1 990	2 010	1 970
Sum frie inntekter	164 140	169 090	172 270	170 670	171 090	171 910	171 070
Resultat for finansposter	12 140	9 420	12 230	10 700	11 670	10 610	10 830
Renteinntekter	390	310	450	280	330	370	380
Rente ansvarlig lån Eidefoss	910	720	750	840	900	900	900
Aksjeutbytte	6 000	2 500	1 300	4 050	4 050	6 050	6 050
Renteutgifter (inkl nye lån)	3 920	3 880	4 200	4 250	4 740	5 370	5 370
Avdrag på lån (inkl nye lån)	9 150	10 990	10 200	10 370	10 960	11 310	11 540
- Netto renter/avdrag	-5 770	-11 340	-11 900	-9 450	-10 420	-9 360	-9 580
= Netto driftsresultat	6 370	-1 920	330	1 250	1 250	1 250	1 250
Som er anvendt slik:							
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0	0	0
Avsetninger (Økoplan: Disp.fond)	9 750	3 950	930	1 350	1 350	1 350	1 350
Bruk av avsetninger (Økoplan: VAR)	-5 340	-6 440	-600	-100	-100	-100	-100
Tidligere års mer/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Årets mer/mindreforbruk	1 960	570	0	0	0	0	0
Sum anvendelse netto driftsresultat	6 370	-1 920	330	1 250	1 250	1 250	1 250

Tabell 3. viser driftsbudsjettet inklusive endringer og nye tiltak, både drift og investeringer.

TABELL NR 4

OVERSIKT INVESTERINGSBUDSJETT (1000 kr)

Budsjett 2018 er opprinnelig vedtatt budsjett.

	R-16	R-17	B-18	ØP-19	ØP-20	ØP-21	ØP-22
UTGIFTER:							
Brutto investeringsutg. (iflg tabell 2)	42 370	8 720	10 980	2 300	20 300	12 500	18 700
Investeringsutg - overføring ubrukte midl. tidl. år			6 000	0	3 000	0	0
Kjøp av aksjer / egenkap. KLP	640	700	700	700	700	700	700
Utlån (formidlingslån)	1 020	1 920	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Utlån (egne midler)			3 000				
Ekstraord. avdrag	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag - formidlingslån	600	740	700	800	900	900	1 000
Avsetninger	570	110	0	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	45 200	12 190	23 380	5 800	26 900	16 100	22 400
INNTEKTER:							
Bruk av lån - investeringer	38 310	7 140	6 070	2 120	20 120	12 320	7 220
Bruk av lån - overføring ubrukte midl. tidl. år			6 000	0	3 000	0	0
Bruk av lån - formidlingslån	1 020	1 920	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Motattte avdrag - formidlingslån	1 170	850	700	800	900	900	1 000
Motattte avdrag - utlån egne midler			300				
Tilskudd mv	1 050	870	3 000	0	0	0	11 300
Ref. mva.komp innt.fores invest.	3 250	540	1 610	180	180	180	180
Overført fra drift	0	0	0	0	0	0	0
Salg av eiendom	400	670	0	0	0	0	0
Aksjesalg, innfridde lån mv	0	200	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	0	0	3 700	700	700	700	700
Bruk av avsetninger til utlån							
Bruk av likviditetsreserve/udekket	0	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	45 200	12 190	23 380	5 800	26 900	16 100	22 400

TABELL NR 5

OVERSIKT LÅNEGJELD OG FOND pr 31.12 (1000 kr)

Disp.fondet er inkl. vedtak/anslag i 2018

	R-16	R-17	B-18	ØP-19	ØP-20	ØP-21	ØP-22
LÅN:							
Investeringslån	218 290	214 440	216 310	208 060	220 220	221 230	216 910
Ubrukte lånemidler (investering)	2 170	10					
Startlån	13 590	14 840	16 140	17 340	18 440	19 540	20 540
Sum langsiktig gjeld	234 050	229 290	232 450	225 400	238 660	240 770	237 450
FOND mv:							
Disposisjonsfond	11 720	11 410	4 110	4 760	5 410	6 060	6 710
Bundne driftsfond	11 730	11 510	11 340	11 240	11 140	11 040	10 940
<i>herav fond innen VAR-området</i>	<i>1 860</i>	<i>2 120</i>	<i>1 950</i>	<i>1 850</i>	<i>1 750</i>	<i>1 650</i>	<i>1 550</i>
Ubundne investeringsfond	810	810	810	810	810	810	810
Bundne investeringsfond	1 890	2 000	0	0	0	0	0
Prinsippendring - arb.kap.	-3 690	-3 690	-3 690	-3 690	-3 690	-3 690	-3 690
Mer/mindreforbruk driften	1 960	570	0	0	0	0	0
Mer/mindreforbruk investering	0	0	0	0	0	0	0
Sum fond mv	24 420	22 610	12 570	13 120	13 670	14 220	14 770

TABELL NR 6

NØKKELTALL (% av driftsinntekter)

	R-16	R-17	B-18	ØP-19	ØP-20	ØP-21	ØP-22
Netto driftsresultat	2,5	-0,7	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5
Netto langsiktig gjeld	72,8	71,0	74,1	70,8	75,6	76,0	74,3
Disposisjonsfond	4,5	4,4	1,6	1,9	2,2	2,4	2,7